

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝ/ΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ 2, 101 76
Τηλ.: 210-2124331
Fax : 210-5243522**

**Αθήνα, 17/9/ 2012
Αριθμ. Πρωτ. :19**

Προς:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ -Τμήμα Αναφορών
-Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Μέτρα αντιμετώπισης της προσβολής των βαμβακοκαλλιεργειών από το πράσινο σκουλήκι και αποζημίωση των πληγέντων βαμβακοπαραγωγών»

ΣΧΕΤ:

1. Η ΠΑΒ 163/23-8-2012
2. Η Ερώτηση 1014/24.08.12
3. Η Ερώτηση 1075/28.08.12

Απαντώντας στα παραπάνω, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Π. Σιούφας, Ν. Μιχαλακάκης, Γ. Λαμπρούλης** και **Ν. Μωραΐτης**, και κατόπιν ενημέρωσής μας από τον ΕΛΓΑ, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για την υποστήριξη των βαμβακοπαραγωγών σε θέματα αντιμετώπισης του πράσινου σκουληκιού που προσβάλλει τις βαμβακοκαλλιέργειες, υπήρξε ο κεντρικός συντονιστής του προγράμματος γεωργικών προειδοποιήσεων φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας, που εφαρμόζεται για δεύτερη χρονιά σε ολόκληρη τη χώρα.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, φορείς παρακολούθησης, επισκόπησης και έκδοσης των Δελτίων Γεωργικών Προειδοποιήσεων (Δ.Γ.Π.) είναι οι 21 Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) κάθε Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.), σε συνεργασία με το αρμόδιο Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου (Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε.) του ΥΠΑΑΤ.

Για την Π.Ε. Καρδίτσας, συνεργάστηκαν η οικεία Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και το Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Μαγνησίας.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, τα Δελτία Γεωργικών Προειδοποιήσεων εκδίδονται τακτικά και έγκαιρα, αφορούν όλες τις βαμβακοκαλλιέργειες της κάθε Π.Ε. και εμπεριέχουν τις διαπιστώσεις στα σημεία παρακολούθησης του δικτύου, τις προβλέψεις και συστάσεις προς όλους τους βαμβακοπαραγωγούς για τον τρόπο και τη συχνότητα παρακολούθησης από αυτούς κάθε βαμβακοφυτείας τους, κυρίως για την εμφάνιση του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού και τους

τρόπους αντιμετώπισης αυτών. Ειδικότερα για την Π.Ε. Καρδίτσας, εκδόθηκαν, μέχρι τέλος Αυγούστου, πέντε (5) Δ.Γ.Π.

Η διάχυση της πληροφορίας μέσω των Δ.Γ.Π. γίνεται άμεσα σε όλους τους Δήμους, Συνεταιρισμούς, καταστήματα πώλησης γεωργικών φαρμάκων, Ομάδες Βαμβακοπαραγωγών, Μ.Μ.Ε. κλπ.. Πλέον τούτων, το ΥΠΑΑΤ διαμόρφωσε και λειτούργησε ειδικό «παράθυρο» στην ιστοσελίδα του, όπου καταχωρούνται άμεσα όλα τα εκδιδόμενα Δ.Γ.Π. σε πραγματικό χρόνο.

Επίσης, στην ίδια ιστοσελίδα αναρτήθηκαν :

- «Οδηγίες φυτοπροστασίας για το βαμβάκι», από το Φεβρουάριο του 2011, με όλες τις σύγχρονες και επιστημονικά τεκμηριωμένες φυτοπροστατευτικές επιλογές κατά τρόπο απλό, κατανοητό και χρηστικό για κάθε βαμβακοπαραγωγό και σύμβουλο αυτού και
- Επικαιροποιημένες «Οδηγίες Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας στη βαμβακοκαλλιέργεια», από το Μάρτιο του 2012, ενώ θεσπίστηκαν και τα κατώτατα όρια πυκνότητας επέμβασης για όλους τους επιβλαβείς οργανισμούς της βαμβακοκαλλιέργειας.

Στο επίπεδο κάθε βαμβακοφυτείας, ο έλεγχος για τη διαπίστωση της πυκνότητας των επιβλαβών οργανισμών (καθοριστικός παράγοντας για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης ή όχι), ο χρόνος επέμβασης, η επιλογή του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, καθώς και οποιαδήποτε άλλη φυτοπροστατευτική απόφαση και ενέργεια αντιμετώπισης, ανήκει αποκλειστικά στον κάθε παραγωγό/διαχειριστή της βαμβακοφυτείας.

Κατά περιοχές σε όλες τις Π.Ε. και στην Π.Ε. Καρδίτσας, σημειακά εντός των περιοχών, παρατηρούνται προσβολές κυρίως από πράσινο σκουλήκι, με διαφοροποιημένο βαθμό έντασης και βαθμό αντιμετώπισης.

Είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι ουσιώδης παράγοντας στην εμφάνιση μεγάλων πληθυσμών στην 1^η γενεά των πεταλούδων του πράσινου σκουληκιού κατά την άνοιξη και πολλαπλασιαστικά εξ' αυτής στις επόμενες επιζήμιες γενεές για το βαμβάκι, είναι, κυρίως, η επιτυχής διαχείμανση των νυμφών του πράσινου σκουληκιού στο έδαφος του χωραφιού μέσα σε στοές που κατασκευάζει.

Το ουσιώδες μέτρο για τη θανάτωση σε υψηλά ποσοστά των διαχειμαζουσών μορφών στις στοές νύμφωσης του εδάφους και τη μείωση του αρχικού πληθυσμού που θα εμφανιστεί κατά την καλλιεργητική περίοδο του 2013, είναι το φθινοπωρινό όργωμα με αλέτρι με υνιά, το οποίο αναστρέφει το έδαφος και εκθέτει τις διαχειμάζουσες μορφές του εντόμου σε δυσμενείς συνθήκες ως προς την επιβίωσή των (θανάτωση αυτών).

Συνεπώς, κρίνονται αναγκαία για εφαρμογή από όλους ανεξαιρέτως τους βαμβακοπαραγωγούς σε όλες τις βαμβακοφυτείες έτους 2012 και επόμενων ετών τα παρακάτω:

- α) Στελεχοκοπή και θρυμματισμός των υπολειμμάτων των βαμβακοφύτων μετά την επικείμενη συγκομιδή, προκειμένου να θανατωθούν κυρίως οι διαχειμάζουσες μορφές του ρόδινου σκουληκιού και

β) Όργωμα οπωσδήποτε με αλέτρι με υνιά για αναστροφή του εδάφους στα τέλη φθινοπώρου του τρέχοντος έτους (2012) ή νωρίς το χειμώνα και πριν από τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες. Επίσης, φθινοπωρινό όργωμα, όπως παραπάνω, πρέπει να γίνει και στα χωράφια που καλλιεργήθηκαν με καλαμπόκι, τομάτες κ.λπ. και εμφάνισαν προσβολές από πράσινο σκουλήκι. Οι ίδιες παραπάνω τακτικές θα πρέπει να ακολουθούνται για όλα τα επόμενα έτη.

Επιπρόσθετα, για την καταπολέμηση του πράσινου σκουληκιού, κυκλοφορούν, στη χώρα μας, δεκατρείς (13) εγκεκριμένες δραστικές ουσίες μεταξύ των οποίων, εκτός των πυρεθρινών και οργανοφωσφορικών, είναι και ουσίες με διαφορετικό τρόπο δράσης όπως spinosad (ομάδα σπινοσίνες), diflubenzuron, (παρεμποδιστής βιοσύνθεσης χιτίνης) και το σκεύασμα bacillus thuringiensis var. Kurstaki, ενώ, από τον Απρίλιο του 2012, είναι εγκεκριμένο και νέο φυτοπροστατευτικό προϊόν με δραστική ουσία emamectin benzoate (ομάδα αβερμεκτίνες).

Εξαιτίας της πρώιμης φεινής προσβολής από το πράσινο σκουλήκι και μετά από σχετικά αιτήματα ΕΑΣ και παραγωγών, χορηγήθηκαν κατ' εξαίρεση εγκρίσεις διάθεσης στην αγορά 120 ημερών και στη δραστική ουσία chlorantraniliprole (ομάδα ανθρανιλικών διαμιδίων).

Συνεπώς, είναι προφανές ότι οι Έλληνες βαμβακοπαραγωγοί έχουν στη διάθεσή τους τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που είναι διαθέσιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την καταπολέμηση του πράσινου σκουληκιού στο βαμβάκι.

Σχετικά με τις επισημάνσεις που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι, από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν από γεωτεχνικούς του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Λάρισας, στις Π.Ε. Λάρισας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Μαγνησίας και σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Δ.Α.Ο.Κ., προέκυψαν τα εξής στοιχεία για τις προσβολές του πράσινου σκουληκιού :

- Κοινή παρατήρηση για όλες τις Π.Ε. είναι η μεγάλη παραλλακτικότητα στις προσβολές.
Συγκεκριμένα, διπλανά αγροτεμάχια με τις ίδιες καλλιεργητικές φροντίδες και ευρισκόμενα στο ίδιο βλαστικό στάδιο εμφανίζουν διαφορετικές, έως πολύ διαφορετικές, εικόνες προσβολής. Υπάρχουν περιπτώσεις που ακόμη και στο ίδιο αγροτεμάχιο εμφανίζεται πολύ μεγάλη διαφοροποίηση στους πληθυσμούς του εντόμου.
- Σε όλες τις Π.Ε. παρουσιάζονται αυξημένα τα ποσοστά προσβολής σε παραποτάμιες περιοχές και γενικά σε περιοχές με αυξημένη υγρασία.
- Για την αντιμετώπιση του εντόμου οι παραγωγοί έχουν προβεί σε 1 έως 5 ψεκασμούς, υπάρχουν όμως και περιπτώσεις καλλιεργητών που δεν έχουν ακόμη κάνει κανένα ψεκασμό.

Όσον αφορά στην αναλυτική εικόνα για κάθε Π.Ε., θα πρέπει να σημειωθεί ότι πρόκειται για ένα φαινόμενο σε πλήρη εξέλιξη. Μέχρι τέλος Αυγούστου, η κατάσταση αποτυπώνεται ως εξής:

- Στην Π.Ε. Τρικάλων, μεγαλύτερα προβλήματα εμφανίζονται στις παραποτάμιες περιοχές και στις όψιμες καλλιέργειες βαμβακιού. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι περιοχές Φαρκαδόνας, Ζάρκου, Πηνειάδας, Γλίνου, Σερβωτών, Κλοκοτού και λιγότερο των Μεγ. Καλυβίων και Βασιλικής.

- Στην Π.Ε. Λάρισας, μεγαλύτερες προσβολές εντοπίζονται στις περιοχές της χαλαζόπτωσης της 26^{ης} Μαΐου του 2012, όπου διενεργήθηκαν επανασπορές.
Το πρόβλημα των προσβολών στις χαλαζόπληκτες περιοχές είχε επισημανθεί από το Υποκατάστημα ΕΛ.Γ.Α. Λάρισας από τις 4 Ιουλίου, κατά τη διενέργεια των εκτιμήσεων, προς τη Δ.Α.Ο.Κ. Λάρισας, για να ληφθούν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα.
Και εδώ, επίσης, μεγαλύτερα προβλήματα εμφανίζονται στις παραποτάμιες περιοχές και όπου είχαμε όψιμες σπορές. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι περιοχές Γλαύκης, Πλατυκάμπου, Σωτηρίου, Ναμάτων, Χάλκης αλλά και Μάνδρας, Κουτσόχερου, Αμφιθέας και λιγότερο στις Ευϊδρίου, Σταυρού, Ανωχωρίου, Κατωχωρίου και Αγίου Γεωργίου.
- Στην Π.Ε. Μαγνησίας, μεγαλύτερα προβλήματα εμφανίζονται στις όψιμες και με αυξημένη υγρασία περιοχές. Και εδώ παρατηρείται μεγάλη παραλλακτικότητα στις προσβολές. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι περιοχές Αλμυρού, Περίβλεπτου και λιγότερο Ριζόμυλου, Κροκίου και Αγίου Γεωργίου.
- Στην Π.Ε. Καρδίτσας, μεγαλύτερη εμφάνιση προσβολών παρατηρείται στις παραποτάμιες περιοχές. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι περιοχές Μακρυχωρίου, Προαστίου, Προδρόμου, Μυρίνης, Λεονταρίου, Πτελοπούλας, Σοφάδων, Παλαμά και Καρδίτσας.

Βεβαίως, κατά την τρέχουσα χρονιά, οι καιρικές συνθήκες (υψηλές θερμοκρασίες) δεν ήταν ευνοϊκές για την ανάπτυξη του εντόμου και κατά την εκτίμηση των αρμοδίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας, δεν θα ενταθεί περαιτέρω το πρόβλημα. Επιπλέον, σύμφωνα με τις πρόσφατες διαπιστώσεις, η μείωση της παραγωγής δεν θα είναι τέτοια, ώστε να απαιτηθεί πρόγραμμα κρατικών οικονομικών ενισχύσεων (απώλεια παραγωγής μικρότερη του 30%).

Σχετικά με το ζήτημα της ένταξης της ζημιάς από πράσινο σκουλήκι στους ασφαλιζόμενους κινδύνους του ΕΛ.Γ.Α. και την καταβολή αποζημίωσης στο 100% της ζημιάς, σύμφωνα με τον ΕΛ.Γ.Α., ένας κίνδυνος για να είναι ασφαλισίμος, πρέπει να είναι «πραγματικός», δηλαδή να είναι απρόβλεπτος, συγκεκριμένος και μετρήσιμος. Θα πρέπει να μπορεί να μελετηθεί (συχνότητα, ένταση, επιπτώσεις στο εισόδημα), ώστε να υπολογισθεί το αναγκαίο ασφάλιστρο και η τυχόν διαφοροποίησή του κατά περιοχές.

Ως εκ τούτου, ο ΕΛ.Γ.Α. δεν θεωρεί ως «πραγματικό» κίνδυνο την προσβολή της βαμβακοκαλλιέργειας από το πράσινο σκουλήκι, καθώς υπάρχει δυνατότητα προειδοποίησης των παραγωγών, λήψης προληπτικών μέτρων, καθώς επίσης και χρήσης των κατάλληλων φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αντιμετώπιση των προσβολών από το πράσινο σκουλήκι και την πρόληψη ή/και ελαχιστικοποίηση των ζημιών.

Επιπρόσθετα, είναι γνωστό ότι καμία ασφαλιζόμενη ζημιά δεν καλύπτεται σε ποσοστό 100% τόσο στη χώρα μας όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σε ό,τι αφορά, τέλος, στην ειδική ενίσχυση στο βαμβάκι, αυτή χορηγείται στους παραγωγούς βάλβας που καλλιέργησαν και συγκόμισαν από τις δηλωθείσες εκτάσεις ποσότητα βαμβακιού τουλάχιστον ίση με εκείνη που αντιστοιχεί στην ελάχιστη στρεμματική απόδοση της καλλιεργητικής ζώνης στην οποία ανήκουν (ΚΥΑ 35235/26/04/10 με τίτλο «Μέτρα εφαρμογής του

ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης για το βαμβάκι και των διαδικασιών παραλαβής και εκκόκκισης του σύσπορου βάμβακος»).

Η ελάχιστη στρεμματική απόδοση ανά καλλιεργητική ζώνη καθορίστηκε με βάση το μέσο όρο της πραγματικής στρεμματικής απόδοσης κάθε ζώνης (2000/01 – 2003/04), μειωμένο κατά 30%.

Η ειδική ενίσχυση χορηγείται στους δικαιούχους, αφού, προηγουμένως, διασταυρωθούν τα στοιχεία των παραδόσεων του σύσπορου βάμβακος κάθε παραγωγού, που ολοκληρώνονται στις 31 Ιανουαρίου 2013, όπως αυτά καταγράφονται από τις εκκοκκιστικές επιχειρήσεις, με τις ελεγχθείσες εκτάσεις, ώστε να αποδεικνύεται η συγκομιδή της καθορισμένης κατά ζώνη ελάχιστης παραγωγής.

Οι παραγωγοί, προκειμένου να τύχουν της ειδικής στρεμματικής ενίσχυσης, υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να διατηρούν τη φυτεία τους υπό κανονικές συνθήκες ανάπτυξης, λαμβάνοντας μέριμνα για την εκτέλεση των απαραίτητων καλλιεργητικών φροντίδων (προσπαρτικές φροντίδες, λίπανση, καταπολέμηση εκθρών και ασθενειών, άρδευση κ.λπ.).

Στις περιπτώσεις που οι παραδοθείσες από τους παραγωγούς ποσότητες δεν καλύπτουν την ποσότητα που αντιστοιχεί στην ελάχιστη απόδοση της σχετικής ζώνης, δεν χορηγείται η συνδεδεμένη ενίσχυση.

Ωστόσο, εφόσον οι αρμόδιες υπηρεσίες επιβεβαιώσουν επίσημα την επικράτηση ειδικών καιρικών συνθηκών ή ζημιών από πράσινο σκουλήκι, που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγής του σύσπορου βάμβακος σε επίπεδα κατώτερα από την προσδιορισθείσα ελάχιστη στρεμματική απόδοση, ο ΟΠΕΚΕΠΕ θα λάβει υπόψη του τα ανωτέρω, ώστε να αποδοθεί, όπως πρέπει, η συνδεδεμένη ενίσχυση στους παραγωγούς βάμβακος που υπέστησαν τη ζημία.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Π. Σιούφα
2. Βουλευτή κ. Ν. Μιχαλακάκη
3. Βουλευτή κ. Γ. Λαμπρούλη
4. Βουλευτή κ. Ν. Μωραΐτη

ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

A. Ραυτοπούλου